

HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep

0032 OSLO

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

DATO: / DATE:

2014/1552 1 SNE

2. desember 2014

Høringsuttalelse - utkast til endring i lov om sosiale tjenester i Arbeids- og velferdsforvaltningen. Forslag om å regulere at barns inntekt skal holdes utenfor ved vurdering av søknader om økonomisk stønad etter sosialtjenestelovens § 18

Statens helsetilsyn er glad for at departementet setter fokus på bedre og mer likeverdige vilkår for barn og unge som vokser opp i fattige familier og er enige i intensjonene i forslaget. Vi mener imidlertid at en lovendring ikke er nødvendig, etter vår vurdering er det andre forhold knyttet til utmåling av stønadsbehov som i større grad fører til ulike vilkår for barn som vokser opp i fattige familier.

Om behov for lovendring

Etter vår vurdering følger det allerede av sosialtjenesteloven § 18 at det ikke er opp til kommunenes frie skjønn å vurdere om barn og unges inntekt fra arbeid i fritid og ferie skal medregnes ved vurdering og utmåling av stønad. Det følger av § 18 at det er søkers, altså forsørgerens, inntekter som skal legges til grunn. Barns inntekter er ikke søkers inntekter. Det følger av sosialtjenesteloven § 18 at behovene til de barna søker har forsørgeransvar for skal inkluderes når søknaden vurderes. Søker har rett på stønad til å dekke forsvarlig livsopphold slik at forsørgeransvaret kan ivaretas. Først når barnets selvforsørgeransvar er et faktum har kommunen hjemmel til å ta hensyn til barnets inntekt ved vurdering og utmåling av stønad etter sosialtjenesteloven § 18. Dette er et spørsmål om lovtolkning og griper ikke inn i kommunens frie skjønn.

Dersom departementet ønsker en tydeligere presisering av lovforståelsen for å sikre lik praksis kan dette etter vårt syn gjennomføres ved en tolkningsuttalelse. Eventuelt kan forståelsen komme frem ved ytterligere presisering i Rundskriv 35 – Lov om sosiale tjenester i NAV.

Om departementet likevel kommer til at det er behov for en lovendring mener vi at alternativet uten beløpsgrense bør velges. Dette vil best kunne ivareta kravet om individuell vurdering ved utmåling av økonomisk stønad. Situasjonen i den enkelte familie er svært ulik og en beløpsgrense vil kunne slå urimelig ut i enkelttilfeller.

Erfaring fra tilsynsaktiviteter og klagebehandling viser at beløpsgrenser kan føre til manglende individuell vurdering i enkeltsaker.

Andre forhold

Erfaringer fra tilsynsaktiviteter og klagesaksbehandling har ikke gitt informasjon om at kommunene i særlig grad legger barns inntekt til grunn når søknad om sosialhjelp skal vurderes og utmåles. Etter vår erfaring holder de fleste kommuner barns inntekt fra arbeid i ferie og fritid utenfor når søknadene behandles. Vi vil imidlertid peke på at det er andre forhold knyttet til utmåling av stønadsbehov som i større grad fører til ulike vilkår for barn som vokser opp i fattige familier.

Det er mange barn i gruppen det her fokuseres på som er avskåret fra deltakelse i vanlige barne- og ungdomsaktiviteter fordi familien lever på sosialhjelpsnivå. Dette er barn i familier hvor sosialhjelp er eneste inntekt, men også barn med foreldre med så lav inntekt at det er behov for supplerende sosialhjelp. I 2012 ble det gjennomført landsomfattende tilsyn med kommunens praksis ved behandling av søknad om økonomisk støtte til forsørgere. I de kommunene hvor tilsyn ble gjennomført ble det gjort funn som viste at kommunene i for liten grad var oppmerksomme på barnas situasjon når søknaden ble vurdert. I totredjedeler av tilsynene påpekte fylkesmennene at en kommunal norm i praksis ble brukt som standardytelse. Det ble i for liten grad individuelt vurdert om søkeren hadde behov for stønad ut over, eller under, dette veiledende beløpet.

Erfaring fra tilsyn og klagesaksbehandling viser at vurdering av stønadsbehov for familier gjøres ulikt når det gjelder støtten til voksne som forsørger barn. Ulike inntekter/bidrag forsørger får for å ivareta forsørgeransvaret håndteres forskjellig. Dette igjen fører trolig til større ulikhet for barn og unge i familier. Etter vår vurdering synes dette å være en større utfordring enn forhold knyttet til barns inntekter ved søknad om sosial stønad.

Med hilsen

Jan Fredrik Andresen
direktør

Sverre Nesheim
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandler: Sverre Nesheim, tlf. 21 52 99 71